Svar på beslut från fördjupad tillsyn av medicinsk vård och behandling för äldre som bor på särskilt boende.

2021-01-15

- Region Stockholm står för 37% av de totalt antal vårdade med covid-19 i Sverige inom slutenvården.
- Vecka 10 till den 27 december har Region Stockholm vårdat 13 035 patienter med covid-19 diagnos inom slutenvården

Avlidna i covid-19, 70+ år, uppdelat på dödsplats och län

Boendelän	Totalt		Sjukhus		Särskilt boende	
	Antal	%*	Antal	%**	Antal	%**
Riket	7 768	100	3 666	47,2	3 672	47,3
Stockholm	2 774	35,7	1 427	51,4	1 252	45,1
Västra Götaland	1 183	15,2	511	43,2	579	48,9
Skåne	608	7,8	329	54,1	227	37,3
Östergötland	349	4,5	121	34,7	207	59,3
Uppsala	315	4,1	142	45,1	158	50,2
Gävleborg	299	3,8	131	43,8	153	51,2
Jönköping	296	3,8	127	42,9	151	51,0
Södermanland	268	3,5	141	52,6	110	41,0
Dalarna	256	3,3	108	42,2	134	52,3
Västmanland	238	3,1	96	40,3	133	55,9
Västernorrland	191	2,5	84	44,0	92	48,2
Örebro	184	2,4	68	37,0	99	53,8
Kronoberg	144	1,9	67	46,5	67	46,5
Norrbotten	125	1,6	66	52,8	55	44,0
Halland	123	1,6	50	40,7	67	54,5
Kalmar	114	1,5	56	49,1	51	44,7
Värmland	97	1,2	64	66,0	27	27,8
Jämtland	81	1,0	25	30,9	50	61,7
Västerbotten	68	0,9	21	30,9	40	58,8
Blekinge	36	0,5	21	58,3	13	36,1
Gotland	19	0,2	11	57,9	7	36,8

Region Stockholms utvärderingar

- HSN 2020-1486 Uppföljning av dödsfall kopplat till Covid-19 pandemin våren 2020, en journalgenomgång på särskilda boenden

- Totalt har 228 journaler från flera vårdgivare ingått i journalgenomgången

- 75% har covid-19 infektion bedömts bidra till att individen avlidit med ålder, skörhet och multisjuklighet som bakomliggande faktorer
- 17% har covid-19 infektion bedömts vara huvudsaklig dödsorsak var individerna något yngre, piggare och somatiskt friskare med färre bakomliggande sjukdomar.
- 8% har annan sjukdom än covid-19 infektion bedömts orsaka dödsfallet

Region Stockholms utvärderingar

Utifrån det som framkommit under genomgången av journalerna och intervjuerna med vårdgivarna har granskningsteamet bla. gjort följande reflektioner:

- De beskrivningar som finns av insjuknande och sjukdomsförlopp ger huvudsakligen en odramatisk bild med lindriga symtom som kunnat hanteras på boendet
- De beskrivna medicinska insatserna följer i stort medicinsk praxis och baseras på bedömningar utifrån individens medicinska tillstånd
- Individuella bedömningar av individens tillstånd och planering av vården har huvudsakligen gjorts i dialog med sjuksköterska på boendet
- S.k. brytpunktsamtal och planering runt vård vid försämrat medicinskt tillstånd har i många fall gjorts långt före insjuknandet i covid-19
- Kontakt och dialog med anhöriga runt vårdplanering och aktuellt tillstånd har genomförts av läkaren själv eller sjuksköterska på boendet
- Journalanteckningarnas innehåll och kvalitet är mycket varierande. I vissa fall saknas information om vidtagna åtgärder, hur beslut fattats och hur anhöriga är vidtalade
- I och med att dokumentationen till viss del är bristfällig, så blir det omöjligt att dra säkra generella slutsatser

Region Stockholms utvärderingar

- HSN 2021-0072 Dödsfall på särskilda boenden under Covid-19 pandemin. En uppföljning via statistik från VAL databasen och Palliativregistret
- att personer som avlidit i covid-19 under denna första våg av pandemin är äldre (medelålder 86 år), att män drabbas i högre grad, liksom personer med demensdiagnos.
- att den största överdödligheten fanns i april och maj, med viss eftersläpning även i juni. Under augusti månad fanns en statistiskt säkerställd underdödlighet, jämfört med hur dödligheten såg ut under 2016-2019.
- att personer som avled på SÄBO hade mer sällan förekomst av andnöd och ångest än de personer som skickades in till sjukhus eller geriatrisk avdelning.
- att sannolikheten att överleva har ökat månad för månad och chansen att överleva Covid-19 på SÄBO har ökat påtagligt.

IVO:s beslut

Beslut

- Äldre som bor på särskilt boende inte fått vård och behandling utifrån den enskildes behov vid misstänkt eller konstaterad covid-19.
- Äldre som bor på särskilt boende och deras närstående har inte fått information och gjorts delaktiga vad gäller vård och behandling vid misstänkt eller konstaterad covid-19.
- Ställningstagande om och genomförande av vård i livets slutskede har inte skett i enlighet med gällande regelverk under covid-19 pandemin för äldre som bor på särskilt boende.
- Det går inte att följa vården och behandlingen till äldre som bor på särskilt boende som haft misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19 pga. brister i primärvårdens patientjournaler

Regionens svar

Generellt

- Delat hälso- och sjukvårdsansvar mellan kommun och Region.
- Beskrivning av Regionens vårdval avseende läkarinsatser och fördelar/nackdelar med detta
- Vårdgivarnas synpunkter på IVO:s bakgrundsmaterial
- Regionens egna utredningar och utvärderingar, journalbedömning av dödsorsak samt dataanalys av VAL samt palliativa registret

Övergripande åtgärder

Pågående/kort sikt

- Följa avvikelser för att identifiera systemavvikelser- HSF kommer att införa avvikelsesystem
- Tät avstämning och uppföljning med vårdgivare inom säbo läkaruppdraget
- Tät avstämning med kommunerna
- Stöd från Vårdhygien Stockholm
- Stöd från ASIH

Övergripande åtgärder

Fortsatta insatser

- Utreda och utveckla kvalitetsindikatorer för uppföljning
- Utvecklad avtalsuppföljning
- Utreda hur uppföljning av patienter/närstående nöjdhet och delaktighet kan ske. Tex möjligheten att kunna på ett enkelt sätt lämna synpunkter och klagomål
- Budgetuppdrag (tillika tidigare uppdrag i primärvårdsstrategin) att se över uppdraget till säboläkarna

IVO:s beslut

Beslut

Äldre som bor på särskilt boende inte fått vård och behandling utifrån den enskildes behov vid misstänkt eller konstaterad covid-19.

Förvaltningens bedömning:

- Slutsatsen är för långtgående utifrån det material regionen har tagit del av
- Regionens egna utvärderingar finner inte stöd för detta påstående
- Saknas stöd i intervju materialet

Åtgärder:

- Följa upp vårdgivarnas åtgärder
- Se över behovet av revidering av den regionala samverkansöverenskommelsen samt utveckla dialogen kring de lokala överenskommelserna och deras innehåll. Hänsyn ska tas till det nationella och regionala kunskapsstödsarbetet.

IVO:s beslut

Beslut

- Äldre som bor på särskilt boende och deras närstående har inte fått information och gjorts delaktiga vad gäller vård och behandling vid misstänkt eller konstaterad covid-19.

Förvaltningens bedömning:

- Det finns brister i dokumentationen kring hur boende och anhöriga har informerats och gjorts delaktiga.

Åtgärder:

- Följa upp vårdgivarnas åtgärder
- Utreda hur uppföljning av patienter/närstående nöjdhet och delaktighet kan ske och hur delaktighet registreras i patientens journal så uppföljning kan ske.
- Se över möjligheten att patienter/närstående på ett enkelt sätt kunna lämna synpunkter och klagomål till vårdgivarna samt se över informationen om hur klagomål kan lämnas

IVO:s beslut

Beslut

Ställningstagande om och genomförande av vård i livets slutskede har inte skett i enlighet med gällande regelverk under covid-19 pandemin för äldre som bor på särskilt boende.

Förvaltningens bedömning:

- Saknas stöd för beslutet i intervju materialet
- Regionens genomgång av journaler visar att brytpunktsamtal och planering runt vård vid försämrat allmäntillstånd har i många fall gjorts långt före insjuknandet i covid-19.

Åtgärder:

- Följa upp vårdgivarnas åtgärder
- Information och kommunikation med patient och närstående kring palliativ vård behöver utvecklas. Dokumentationen kring detta kan behöva utvecklas.
- Utreda behov och förutsättningar att utöka Palliativt kunskapscentrums uppdrag med

IVO:s beslut

Beslut

- Det går inte att följa vården och behandlingen till äldre som bor på särskilt boende som haft misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19 pga. brister i primärvårdens patientjournaler

Förvaltningens bedömning

- Regionens egna utredningar visar att journalanteckningarnas innehåll och kvalitet är mycket varierande. I vissa fall mycket sparsam dokumentation.

Åtgärder

- Följa upp vårdgivarnas åtgärder som de svarar IVO
- Krav ställa innehållet i dokumentationsmallar i journalsystemen som stödjer kravet av vad dokumentationen skall innehålla.
- Följa det nationella arbetet med införande av nationell läkemedelslista